

PLA DOCENT D'ASSIGNATURA

Títol de l'assignatura: Persecucions ètniques i genocidi en el món contemporani

Codi de l'assignatura: 30626

Tipus: Obligatòria Modalitat Recerca Obligatòria Modalitat Acadèmica
 Optativa

Nombre de crèdits (ECTS): 5 ECTS

Idioma en el qual s'imparteix: Català

Professor/s responsable/s (curs 2011 - 2012): Marició Janué i Miret

Descriptor (màx. 10 línies):

Aquest curs vol ser una introducció als estudis comparats sobre l'Holocaust i el genocidi. Reflexionarem sobre els fonaments de la religió, el racisme, l'ètnia i la nació, els principals mòbils dels actes genocides. Ens plantejarem els elements constitutius del crim de genocidi; quan i per què un estat esdevé criminal; o com es poden convertir els homes en perpetradors d'un genocidi. Aprofundirem en l'Holocaust, el cas de genocidi més documentat i analitzat. Oferirem una perspectiva comparada dels genocidis del segle XX, aprofundint en alguns dels casos particulars més controvertits.

El que perseguim amb l'estudi d'aquests fets tan terribles, més que no fer un catàleg de l'horror, és analitzar el com i per què es van produir, sospesant els mecanismes, també institucionals, que poden contribuir a garantir que no es repeteixin en un futur.

Competències generals i específiques associades a l'assignatura:

Competències generals:

-Capacitat i destresa en la recerca, valoració i crítica de les fonts històriques i les anàlisis historiogràfiques

-Capacitat de presentar de forma oral i escrita els condicionants i singularitats dels fets històrics, així com les connexions amb altres casos.

-Capacitat per reconèixer com un Estat interpreta la identitat en diferents cultures i societats, els condicionants socio-polítics d'aquesta interpretació, i les seves conseqüències per al futur d'una societat concreta i des d'una perspectiva global.

-Capacitat per identificar en diverses societats les interaccions de les concepcions ètniques, nacionals o culturals i les seves conseqüències.

Competències específiques:

A l'acabar el curs, l'estudiant ha de ser capaç de:

- Explicar les qüestions que tracten els "estudis" comparats sobre l'Holocaust i el genocidi.
- Emprar els instruments per a la recerca, la valoració i la crítica de les fonts històriques i de les anàlisis historiogràfiques a l'entorn del genocidi i les persecucions ètniques.
- Reflexionar sobre la religió, el racisme, l'ètnia i la nació en tant que principals mòbils dels actes genocides.
- Analitzar els condicionants socio-polítics en el procés de definició del crim de genocidi i en el seu reconeixement, tant a nivell nacional, com internacional.
- Analitzar els elements constitutius del crim de genocidi i discutir l'operativitat del propi concepte de "genocidi"
- Comprendre les anàlisis més rellevants existents a l'entorn dels fonaments i mòbils de les persecucions ètniques i dels genocidis, dels seus diferents actes constitutius i estadis, i de les diverses categories de perpetradors i de víctimes.
- Analitzar sota quines condicions un Estat esdevé criminal
- Analitzar quines condicions faciliten que els homes es puguin convertir en perpetradors d'un genocidi.
- Explicar les principals discussions a l'entorn de l'Holocaust, el cas de genocidi més documentat i analitzat.
- Oferir una perspectiva comparada dels genocidis contemporanis i aprofundir en alguns dels casos particulars més controvertits.
- Analitzar en les diverses societats vinculades a fenòmens genocides les interaccions i efectes de les seves concepcions ètniques, nacionals o culturals.
- Distingir els condicionants històrics específics de cadascun dels casos de persecució ètnica i genocidi estudiats, com també dels elements comuns i de les connexions des d'una perspectiva transnacional.
- Analitzar el com i el per què es van produir els genocidis estudiats.
- Analitzar els mecanismes culturals i institucionals de prevenció de les persecucions ètniques i dels genocidis i els seus actes constitutius.

Programa:

Sessió 1. Com esdevé el modern estat-nació perpetrador?

Sessió 2. Racisme, biologia, història i política

Sessió 3. La invenció del modern antisemitisme

Sessió 4. Ètnia, etnicitat, etnicisme, etnocentrisme

Sessió 5. La definició del genocidi

Sessió 6. El genocidi armeni i les dificultats del reconeixement institucional

Sessió 7. Podem parlar de genocidis a l'URSS de Stalin?

Sessió 8. La crisi de la democràcia a l'Alemanya d'entreguerres

Sessió 9. La dictadura nacionalsocialista i l'evolució cap a la <<solució final>>

Sessió 10. Les discussions i polèmiques entorn l'Holocaust: comparable, repetible?

Sessió 11. El cas de Cambotja: herència dels colonialismes i absurditats de la Guerra Freda

Sessió 12. El genocidi a Ruanda: impotència o desídia de la comunitat internacional?

Sessió 13. Bòsnia o el retorn de l'espectre del genocidi a Europa

Sessió 14. La prevenció del genocidi

Metodologia d'ensenyament:

- Història del món: l'assignatura adopta la perspectiva de la Història del món en el sentit que s'ocupa de fenòmens que interconnecten diferents societats humanes i que cerca oferir una visió no eurocèntrica de la història.
- Interdisciplinarietat: la matèria estudiada, més que no tractar-se, estrictament, d'un àmbit o d'una subdisciplina de la història, s'ha institucionalitzat internacionalment com uns "estudis", que s'aborden des de disciplines diverses com ara, a més de la història, el dret, la sociologia o l'antropologia, entre d'altres. Al curs, es consideren les anàlisis provinents de les diverses disciplines, si bé es posa un accent especial en la seva transcendència pel que fa als aspectes històrics.
- Discussió: les classes combinen el comentari i discussió de textos especialitzats de lectura obligatòria que es faciliten als estudiants a través de l'aula global o en format dossier; amb les explicacions del professor, centrades fonamentalment a introduir els aspectes teòrics i de discussió historiogràfica i acadèmica en general.
- Documentació: a més de les lectures obligatòries i referències bibliogràfiques fonamentals, es proporciona i s'analitza material documental divers

Criteris i procediments d'avaluació (màx. 5 línies):

- Participació a les classes i en els debats de les lectures obligatòries
- Presentacions orals a classe de les lectures obligatòries
- Breus assaigs escrits sobre les lectures obligatòries
- Assistència a un mínim del 80% de les classes

Bibliografia bàsica (màx. 10 ítems):

- Benz, Wolfgang (2000). The Holocaust, a short history. London: Profile Books
- Bruneteau, Bernard (2006). El siglo de los genocidios. Violencias, masacres y procesos genocidas desde Armenia a Ruanda. Madrid: Alianza Editorial
- Gellately, Robert; Kiernan, Ben (2003). The Specter of Genocide. Mass Murder in Historical Perspective. Cambridge: Cambridge University Press
- Kiernan, Ben (2007). Blood and Soil. A World History of Genocide and Extermination from Sparta to Darfur. New Haven & London: Yale University Press.
- Mann, Michael (2009). El lado oscuro de la democracia. Valencia: PUV
- Moradiellos, Enrique (2009). La semilla de la barbarie. Antisemitismo y holocausto. Barcelona, Península.
- Naimark, Norman M (2002). Fires of hatred: ethnic cleansing in twentieth-century Europe. Cambridge: Harvard University Press.
- Springer, Jane (2006). Genocide. A groundwork guide. Toronto: Groundwork Books
- Ternon, Yves (1995). El estado criminal. Los genocidios en el siglo XX. Barcelona: Península
- Totten, Samuel; William S. Parsons; Israel W. Charny (eds) (2004). A century of Genocide. Critical Essays and Eyewitness accounts. New York/London: Routledge